

Dječji vrtići Dubrovnik

Dubrovnik

Iva Vojnovića 34

DJEČJI VRTIĆI DUBROVNIK

KURIKULUM

za pedagošku 2023./2024. godinu

KLASA: 601-02/23-08/01
URBROJ: 2117-110-02-23-1

Dubrovnik, rujan 2023.

ŽUPANIJA: DUBROVAČKO-NERETVANSKA

GRAD: DUBROVNIK

ADRESA: IVA VOJNOVIĆA 34, DUBROVNIK

EMAIL: ravnateljica@vrtici-du.hr

URL: www.vrtici-du.hr

TELEFON: 020/ 332-400

MATIČNI BROJ: 3304116

OIB: 52568091667

OSNIVAČ: GRAD DUBROVNIK

GODINA OSNIVANJA: 1991.

RAVNATELJICA: Franica Lasić, prof.

SADRŽAJ

1. KURIKULUM	4
1.1. O Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje	4
1.2. Svrha i važnost predškolskog kurikuluma	5
1.3. Naša vizija kurikuluma vrtića	6
1.4. Kurikulum Dječijih vrtića Dubrovnik	7
2. PROGRAMI	9
2.1. Redoviti programi	9
2.2. Program katoličko-vjerskog odgoja	19
2.3. Program javnih potreba za djecu s teškoćama u razvoju-inkluzija	20
2.4. Program za darovitu djecu	22
2.5. Program predškole	24
2.6. Programi za roditelje	26
2.6.1. Rastimo zajedno.....	26
3. BITNI ZADACI ODGOJNO-OBRZOZNOG RADA NA NIVOU USTANOVE	27
3.1. Zadaće na nivou ustanove u kontinuitetu	29
3.1.1. Razvijanje ekološke svijesti kod djece	30
3.1.2. Obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, svečanostima, posjetima izletima	30
3.1.3. Očuvanje kulturne baštine	31
3.1.4. Program praćenja kvalitete rada vrtića – nastavak rada tima za kvalitetu	31

Dječji vrtići Dubrovnik organizira i provodi programe njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite i prehrane za djecu od navršenih godinu dana života do polaska u osnovnu školu. Kroz provedbu različitih programa utemeljenih na *Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje* te zakonskim odredbama koje određuju predškolski sustav, usmjereni smo stvaranju bogatog konteksta (materijalnog i socijalnog) koji omogućuje razvoj dječjih potencijala, poštivanje dječjih prava i uvažavanje individualnih potreba djece.

• NAŠA MISIJA

U Dječjim vrtićima Dubrovnik posvećeni smo njezi, skrbi, odgoju i obrazovanju djece rane i predškolske dobi. Vrtić smo u kojemu s mnogo pažnje i ljubavi uvažavamo svako dijete, usmjereni smo k osiguranju njegove dobrobiti, njegujemo i potičemo djetetov cijelovit razvoj, odgoj i učenje te razvoj kompetencija.

Svojim djelovanjem pružamo potporu obitelji i pridonosimo razvoju roditeljskih kompetencija, a time i društvene zajednice. Svoje programe temeljimo na vrijednostima i načelima odgoja i obrazovanja uz osobnu i profesionalnu odgovornost za kvalitetu odgojno-obrazovnoga procesa, te zajedničku usmjerenošć prema jasnoj viziji ustanove.

• NAŠA VIZIJA

Vrtić kao mjesto rasta i razvoja svakog pojedinca u poticajnom materijalno-prostornom okruženju.

1. KURIKULUM

1.1. O Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje je dokument koji polazi od postojećih nacionalnih dokumenata (*Programskog usmjeranja odgoja i obrazovanja predškolske djece* (1991.), *Konvencije o pravima djeteta* (2001.), *Nacionalnog okvirnog kurikuluma za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje* (2011.), *Smjernica za strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske* (2012.) i *Priručnika za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja* (2012.)), primjera dobre odgojno-obrazovne

prakse u Republici Hrvatskoj i svijetu te od znanstvenih studija o dosezima u području inicijalnog obrazovanja i profesionalnog razvoja odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića.

Koncepcija kurikuluma koja u središtu postavlja vrijednosti, načela i ciljeve, a ne sadržaje odgoja i obrazovanja, omogućuje prostor za autonomiju vrtića i pluralizam pedagoških ideja te predstavlja osnovu za planiranje i organiziranje rada vrtića, uključujući i izradu kurikuluma vrtića te kurikuluma predškole. Osobni potencijal i cijeloviti razvoj, stvaralačke i spoznajne mogućnosti i zrelosti u toj dobi treba poticati da bi dosegnule svoj optimalni razvoj i to ne samo utjecajima u obiteljskom okruženju, nego i preko djetetova interaktivnog odnosa s njegovim vršnjacima, odgojiteljima i drugim stručnjacima te neposrednom prirodnom i društvenom okolinom.

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje promiče planiranje i djelovanje odgoja i obrazovanja utemeljenog na vrijednostima koje bi trebale unapređivati intelektualni, društveni, moralni, duhovni i motorički razvoj djece. Te vrijednosti su: znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost.

Načela na kojima se temelji odgojno-obrazovni proces su: fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću, partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom, osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju te otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse.

Osiguravanje dobrobiti za dijete podrazumijeva usmjerenost planiranja odgojno-obrazovnog procesa na dijete i njegovu dobrobit: osobnu, emocionalnu i tjelesnu, obrazovnu i socijalnu dobrobit djeteta.

1.2. Svrha i važnost predškolskog kurikuluma

Temeljna uloga predškolskog odgoja i obrazovanja odnosi se na stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i, posredno, kvaliteti njegova obiteljskog života. Svrha je predškolskog odgoja i obrazovanja osigurati takve uvjete koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta te osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci. U *Nacionalnom kurikulumu ranog i predškolskog odgoja* ističe se da je dijete cijelovito biće te da su proces njege, odgoja i učenje djece međusobno povezani i utkani u svaki segment zajedničkog življenja djeteta s drugom djecom i odraslima u vrtiću. Kvaliteta odgoja i obrazovanja djece proizlazi iz kvalitete njihova svakidašnjeg življenja u vrtiću i toj se kvaliteti posvećuje velika pažnja.

Kurikulum polazi od shvaćanja da je učenje djece rezultat njihovog sudjelovanja u različitim aktivnostima pri čemu oni stupaju u raznovrsne interakcije s drugom djecom i odraslima. Na ovaj način djeca angažiraju svoje misaone kapacitete i stječu refleksiju o vlastitim iskustvima. Prema tome u ustanovama predškolskog odgoja i obrazovanja stvaraju se materijalni i kadrovski uvjeti te društveno okružje za kvalitetan život djeteta. Nizom aktivnosti i poticaja stvaraju se osnove za razvijanje svih djetetovih sposobnosti kako za učenje, tako i za njegovu samostalnost u učenju.

Djetetova sadašnja i buduća dobrobit svrha je djelovanja svih izravnih i neizravnih sudionika odgoja i obrazovanja. Odgojno - obrazovno djelovanje različitih sudionika odgoja, osobito roditelja i odgojitelja, zahtijeva njihovo međusobno razumijevanje i suradnju čime se ostvaruju jedinstveno shvaćeni i prihvaćeni bitni ciljevi odgoja i obrazovanja prema potrebama i razvojnim mogućnostima djeteta.

1.3. Naša vizija kurikuluma vrtića

Naša vizija razvoja predškolskog odgoja i obrazovanja je u kvalitetnom predškolskom odgojno - obrazovnom programu čiji je cilj potpuni razvoj svakog djeteta; duhovni, moralni, intelektualni, socio - emocionalni i tjelesni, odgajajući mlade ljude aktivnog i kreativnog uma, sa smisлом razumijevanja i suošjećanja za druge i hrabrošću da djeluju u skladu sa svojim uvjerenjima. To od nas traži kontinuirano stručno usavršavanje, istraživanje u praksi, promišljanje o njezinu unapređivanju te aktivnostima i naporima na njezinu mijenjanju u vlastitim uvjetima.

Naša vizija odnosi se i na:

- fleksibilnost odgojno - obrazovnog procesa, prilagodljivost mogućnostima, interesima i potrebama djece
- unapređenje postojećih i uvođenje novih metoda rada s djecom
- očuvanje tjelesnog i mentalnoga zdravlja djeteta, poticanje cjelovitog razvoja svih funkcija u skladu sa zakonitostima djetetova razvoja i njegovim stvarnim individualnim mogućnostima
- poticanje demokratskih odnosa s djecom što podrazumijeva poštivanje individualnosti, mogućnost izbora, razvoj samostalnosti i kritičkoga mišljenja, poštivanje različitosti

- stvaranje preduvjeta za kvalitetnim zadovoljavanjem razvojnih potreba i optimalan razvoj djece, temeljenim na novim spoznajama s područja ranog odgoja i obrazovanja, s posebnim naglaskom na potrebe djece s teškoćama u razvoju
- sigurnost svakog djeteta te jačanje njegovog samopouzdanja i samopoštovanja
- pomoć i partnerstvo s roditeljima u brizi za sigurnost i odgoj djeteta
- usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić-obitelj
- uključivanje djece i roditelja kao partnera
- zadovoljstvo roditelja
- stvaranje poticajnog okruženja opremanjem prostora kreativnim materijalima u cilju
- slobode izbora djece kroz razne aktivnosti
- stvaranje materijalno-poticajnog okruženja za rad s djecom s teškoćama u razvoju
- organizacija prostora koji je funkcionalan, siguran, usmjeren na promoviranje susreta, komunikaciju i interakciju
- trajno ulaganje u edukaciju te podizanje kreativnosti i kompetentnosti odgajatelja i stručnih suradnika
- poticati suradnju i razmjenu iskustava svih sudionika predškolskog odgoja
- osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjерено i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djecom i obiteljima
- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu.

1.4. Kurikulum Dječjih vrtića Dubrovnik

Kurikulum Dječjih vrtića Dubrovnik prepostavlja stvaranje uvjeta za cjeloviti razvoj djeteta u ustanovama predškolskog odgoja i obrazovanja, poštujući pritom razvojne i druge čimbenike (osobne potrebe djeteta, obitelji, zajednica, vrijednosti, prava i sl.). Na taj se način potiče razvoj kompetencija koje su nužne pojedincu za snalaženje i aktivno sudjelovanje u svakodnevnom osobnom te kasnije profesionalnom i društvenom životu. Kurikulumom je utvrđen okvirni plan i program koji se odnosi na stvaranje uvjeta za potporu i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinosi kvaliteti njegova odrastanja i, posredno, kvaliteti njegova obiteljskog života. Ostvaruje se kroz: redovite programe 10-satni i 5 satni, posebne programe (vjerski program, program rada s roditeljima, preventivni program), alternativni odgojno-obrazovni program prema konцепцији Marije Montessori, programe javnih potreba (program za darovitu djecu, program za djecu s teškoćama, program predškole).

Sukladno razvojnog planu ustanove postavljeni su sljedeći zadaci:

- unaprjeđivati i planirati odgojno - obrazovni rad uvažavajući suvremene spoznaje o razvoju i individualnim potrebama djece
- raditi na kvalitetnoj organizaciji rada u vrtiću
- osmišljenim i raznolikim poticajima omogućiti uspješno učenje kroz igru i unapređivati kvalitetu djetetovog života u cjelini
- osigurati uvjete za kvalitetno uključivanje djece s teškoćama u razvoju u sve aspekte odgojno obrazovnog rada
- osnaživanje timskog rada
- razvijati kulturu dijaloga među svim djelatnicima
- razvijati suradnju i partnerstvo s roditeljima
- Zadaci vezani uz neposredan rad s djecom ostvarit će se kroz:
 - stvaranje poticajnog, kreativnog i ugodnog ozračja, poboljšanje kvalitete prostornog konteksta
 - dorađivanje tijekom pedagoške godine nakon detaljnijeg uvida u posebne potrebe djece
 - fleksibilnu organizaciju rada, koja uključuje odgovoran i suradnički pristup prilagođen potrebama djece i roditelja
 - primjenu protokola sigurnosti koji omogućavaju siguran boravak djece u vrtiću
 - unapređivanje odgojno-obrazovne prakse u mješovitim dobnim skupinama
 - otvorenost, komunikacija i timска suradnja unutar vrtića
 - inkluziju djece s teškoćama u razvoju u redovne skupine uz individualan rad
 - senzibilizaciju odgojitelja i roditelja o prepoznavanju ranih znakova odstupanja u razvoju, prevenciju razvojnih potreba, kao i praćenje djece rizičnog razvoja
 - uključivanje osobnih pomagača u radu s djecom s teškoćama u razvoju
 - planiranje rada s potencijalno darovitom djecom putem projekata i obogaćenih aktivnosti
 - savjetodavni i edukacijski rad s roditeljima
 - osvještavanje važnosti roditeljske uloge i aktivno uključivanje u realizaciju odgojno - obrazovnog procesa
 - timsku suradnju na projektima koji se realiziraju tijekom pedagoške godine.

2. PROGRAMI

Programi koji se provode u Dječjim vrtićima Dubrovnik su:

- redoviti 10 –satni program njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece rane i predškolske dobi koji je prilagođen razvojnim potrebama djece te njihovim mogućnostima i sposobnostima
- poludnevni redoviti program (5 sati)
- alternativni program prema koncepciji Marije Montessori
- posebni programi
- programi javnih potreba.

2.1. Redoviti programi

Redoviti programi njege, odgoja i obrazovanja, zdravstvene zaštite i prehrane djece rane predškolske dobi prilagođeni su razvojnim potrebama djece te njihovim mogućnostima i sposobnostima od godine dana do polaska u školu.

Programi i organizacija rada u našem vrtiću temelje se na razvojno-primjerrenom kurikulumu usmјerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja, što znači:

- pažljivo i bogato strukturirano okruženje i poticajna materijalna sredina koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštva
- poznavanju zakonitosti rasta i razvoja djeteta u skladu s čim stručni djelatnici planiraju svoj rad
- učenje je interaktivan proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo društveno okruženje
- poticanje partnerskog odnosa sa roditeljima kao najvišeg oblika suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja – optimalnog razvoja djeteta
- poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (poticati uključivanje i socijalizaciju djece sa teškoćama u razvoju u život i rad ustanove)
- kontinuirano stručno usavršavanje kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada sa djecom predškolske dobi.

U Dječjim vrtićima Dubrovnik provode se elementi programa *Korak po korak* čija je misija unapređenje kvalitete odgojno-obrazovnog procesa i stvaranje vrtića usmjerenih na dijete, razvijanje slobodnog i kreativnog izražavanja, razvijanje kritičkog mišljenja, samostalnosti, odgovornosti i brige za bližnje i okoliš, te ostvarivanje svih potencijala u skladu s njihovim interesima i sposobnostima i to u ozračju koje podržava demokratske odnose i poštije različitosti. U promicanju vrtića i škola usmjerenih na dijete program *Korak po korak* potiče na partnerstvo s obiteljima i širom zajednicom.

Pored ovog programa u Dječjim vrtićima Dubrovnik provodi se i Program za darovitu djecu, NTC - sustav učenja – Mensa čiju edukaciju je završilo 90 odgajateljica.

Sve odgojne grupe u vrtićima obogaćene su ovim programom. Zbog svojih posebnih razvojnih karakteristika i ponašanja darovita djeca mogu stići osjećaj kako se razlikuju od svojih kronoloških vršnjaka. Zbog naprednog spoznajnog razvoja i razvijenog apstraktnog mišljenja oni se često ne razumiju, stoga im želimo omogućiti druženje s djecom sličnih sposobnosti.

NTC sustav učenja usmjeren je na razvoj kognitivnih sposobnosti kod djece. Ovaj program ističe da neiskorišteni potencijali ljudskoguma udruženi sa educiranim i posvećenim roditeljima i odgajateljima otvaraju vrata ka kreativnjem učenju, bržem spoznavanju i lakšem otkrivanju te razvijanju sposobnosti.

Program rada NTC – sustava učenja – Mensa podijeljen je u tri faze:

- poticanjem motoričkih i grafomotoričkih sposobnosti, koje su ključne za tjelesni i intelektualni razvoj, djeca razvijaju kordinaciju i osjećaj za prostor i na taj način povećavaju broj sinapsi.
- prepoznavanje i povezivanje apstraktnih pojmove koji su osnova za razvoj matematičke i logičke inteligencije.
- objašnjava funkcionalno razmišljanje i učenje – kako primijeniti znanje u svakodnevnim životnim situacijama.

Bitno je istaknuti da se u Dječjim vrtićima Dubrovnik provodi i CAP- Program primarne prevencije zlostavljanja. Cilj ovog programa je osnažiti djecu u sprečavanju napada od strane vršnjaka, napada nepoznate osobe (otmica) i napada od strane poznate odrasle osobe.

CAP nastoji integrirati najbolje izvore pomoći u zajednici kako bi se smanjila ranjivost djece i mladih na verbalno, fizičko i seksualno zlostavljanje. U pedagoškoj godini koja je pred nama, programom planiramo obuhvatiti što veći broj odgojnih skupina.

Ciljevi redovitih programa

Stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja, kvaliteti njegova obiteljskoga života te osiguravanje uvjeta koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta i osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci kroz:

- zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta
- osmišljavanje različitih aktivnosti u kojima će dijete moći iskazivati svoje potencijale
- stvaranje kreativnog ozračja (raznovrsni materijali za istraživanje i stvaranje)
- zainteresiran stav odgajatelja
- usvajanje vještina potrebnih za prilagodbu i normalno funkcioniranje u socijalnom okruženju.

Namjena programa

Program je namijenjen djeci od jedne godine života do polaska u školu.

Načini praćenja, evaluiranja i dokumentiranja

- upitnici za djecu, odgajateljice i roditelje
- sandučići povjerenja – pohvale i primjedbe
- razvojne liste
- zapažanja odgajateljica i stručnih suradnika
- individualni dosjei djece
- foto i video zapisi
- samoevaluacija i evaluacija rada (Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja).

2.2. Program katoličko – vjerskog odgoja

Ovaj program, obogaćen katoličko vjerskim sadržajima, provodi se u mješovitim skupinama dječjeg vrtića Radost. Program je verificiran od strane Ministarstva znanosti I obrazovanja, a provode ga odgojiteljice sa završenim teološko katehetskim obrazovanjem. Za katolički – vjerski odgoj educirale su se 23 odgojiteljice i 1 pedagoginja.

Ciljevi programa

Cilj katoličko - vjerskog odgoja je odgajati religioznu dimenziju djeteta i oplemeniti ju za jedine ljudske vrijednosti: savjest, intelekt, karakter, vjera ljubav, nada i osobnost.

U redoviti program integrirani su elementi katoličko - vjerskog odgoja, gdje se indirektno, kroz igru, u djetetu potiče ljubav prema istini, dobroti, životu.

Pažljivo osmišljeni poticaji i aktivnosti uče dijete ljubiti i poštovati sebe i druge, ujedno ga odgajajući za odgovornost prema cijelome svijetu. Djecu se osposobljava za otkrivanje, prihvatanje i življjenje autentičnih vrijednosti Evanđelja u odnosu na sebe, drugoga te na poseban način Boga.

Namjena programa

Program je namijenjen djeci čiji roditelji pisanim zahtjevom iskažu potrebu za katoličko-vjerskim programom.

Način realizacije

- situacijski spontano i nepredviđeno kada prati potrebe i osjećaje djeteta
- planski i predviđeno slijedeći liturgijsko vrijeme i blagdane.

Teme vjerskog odgoja kroz godinu

- Doček i prihvatanje djece
- Stvoreni svijet i stvorenja u njemu
- Kraljevstvo Božje
- Božić – radost Isusova dolaska na svijet

- Isusovo djetinjstvo i život
- Otkrivanje tajne života
- U znaku vode i svijetla – u susret Uskrslome Isusu.

Načini praćenja, evaluiranja i dokumentiranja

- upitnici za djecu, odgajateljice i roditelje
- sandučići povjerenja – pohvale i primjedbe
- razvojne liste
- zapažanja odgajateljica i stručnih suradnika
- individualni dosjei djece
- foto i video zapisi
- samoevaluacija i evaluacija rada (Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja).

2.3. Program javnih potreba za djecu s teškoćama u razvoju – inkluzija

Program se ostvaruje u svim objektima Dječjih vrtića Dubrovnik. U rujnu 2014. godine, osnovano je *Povjerenstvo za procjenu potrebe angažiranja osobnih pomagača za djecu s teškoćama u razvoju* te se nastoji što većem broju djece s teškoćama osigurati osobnog pomagača zbog bolje inkluzije i socijalizacije s drugom djecom.

Ciljevi programa

- poticanje cijelokupnog razvoja djeteta s teškoćama u razvoju u uvjetima inkluzije (stručni tim, odgajatelji)
- osiguravanje uvjeta za uključivanje, otkrivanje, procjenu i praćenje psihofizičkog razvoja djece s teškoćama
- pružanje stručne pomoći i savjetovanje roditelja djece s teškoćama
- sustavno kroz odgojno-obrazovne sadržaje i opću informiranost djelovati na formiranje svijesti i izgradnju pozitivnih stavova i prihvaćanja djece s teškoćama u razvoju.

Namjena programa

Program je namijenjen djeci s većim teškoćama u razvoju.

Način realizacije programa

U rad programa uključen je tim stručnjaka iz Dječjih vrtića Dubrovnik te vanjski suradnici tj. članovi povjerenstva za procjenu potrebe angažiranja osobnih pomagača za djecu s teškoćama u razvoju.

Inkluzija pruža djetetu s teškoćama u razvoju mogućnosti promatranja i oponašanja dobrih modela učenja te životnih interakcija s djecom koja nemaju teškoća. Prostor je strukturiran tako da omogućuje svoj djeci slobodan izbor aktivnosti i individualni rad.

Učilište *Idem*, Centar za inkluzivne potpore, od 2012. godine jedanput godišnje održava edukaciju za osobne pomagače, odgajateljice i stručne suradnike s ciljem razvoja inkluzije i poticanja rane intervencije kao najuspješnijeg pristupa u radu sa djecom s teškoćama.

Edukaciju je završilo ukupno 84 osobna pomagača, odgajatelja i stručna suradnika.

Načini praćenja, evaluiranja i dokumentiranja

- upitnici za odgajateljice i roditelje
- sandučići povjerenja – pohvale i primjedbe
- razvojne liste
- zapažanja odgajatelja, osobnih pomagača i stručnih suradnika
- individualni dosjei djece
- samoevaluacija i evaluacija rada, anketa za odgajateljice i roditelje (Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanje).

2.4. Program za darovitu djecu

Program se ostvaruje u svim objektima Dječjih vrtića Dubrovnik.

Rano otkrivanje i poticanje sposobnosti darovite djece važno je za njihov cjeloviti razvoj. Osiguravanje primjerenog oblika odgoja i obrazovanja u skladu s sposobnostima djece je jedan od ciljeva suvremenog obrazovanja, a ima i preventivni značaj, izbjegavanja neželjenih posljedica

neodgovarajućeg obrazovanja djece s visokim sposobnostima, jer eventualne frustracije mogu rezultirati različitim oblicima neprilagođenog ponašanja. Zbog svojih posebnih razvojnih karakteristika i ponašanja darovita djeca mogu stići osjećaj kako se razlikuju od svojih kronoloških vršnjaka. Zbog naprednog spoznajnog razvoja i razvijenog apstraktnog mišljenja oni se često ne razumiju, stoga im želimo omogućiti druženje s djecom sličnih sposobnosti.

Ciljevi programa

- rano otkrivanje i identifikacija potencijalno darovite djece
- utvrditi načine odgojno - obrazovnog djelovanja s ciljem zadovoljavanja potreba i
- poticanja razvoja darovite djece u vrtiću i izvan vrtića
- utvrditi specifične interese djeteta, produbljivati ih i poticati
- kreirati uvjete u kojima dijete uči što ga zanima, poticati neovisnost, kreativnost, divergentno mišljenje
- educirati odgajateljice o karakteristikama darovite djece
- poticati uočavanje i identifikaciju
- motivirati odgajateljice za dodatne, obogaćene sadržaje za rad s djecom
- razvijati senzibilitet kod odgajateljica za specifične osobnosti darovite djece
- educirati roditelje u prepoznavanju karakteristika darovite djece i mogućem načinu zadovoljavanja njihovih potreba
- podrška roditeljima u odgoju darovitog djeteta
- suradnja s vanjskim institucijama u svrhu zadovoljavanja potreba i interesa darovite djece.

Namjena programa

Program je namijenjen potencijalno darovitoj djeci, poticanju njihovih intelektualnih sposobnosti, apstraktnog i divergentnog mišljenja te razvoja socijalnih vještina.

Način realizacije programa

U realizaciju Programa za darovitu djecu uključen je stručni tim i odgajateljice mentorice. Sve su prošle prethodnu stručnu pripremu za rad s darovitom djecom.

Voditelji edukacije bili su članovi stručnog tima iz Dječjeg vrtića Cvit Mediterana i

odgajateljice koje rade u igraonici za darovitu djecu. Jasna Cvetković Lay - savjetnica, specijalistica za obrazovanje darovitih u organizaciji Centra za poticanje darovitosti djeteta "BISTRIC" iz Zagreba ovlastila je stručni tim iz Splita za vođenje ove edukacije.

Odgajatelji će raditi s darovitom djecom u redovnim skupinama putem obogaćenih sadržaja i projekata, gdje će darovita djeca svojim interesima često biti poticatelji i inicijatori.

Kriteriji za prepoznavanje darovite djece su određeni primjenom procedure identifikacije koja uključuje:

- procjenu i preporuku odgajateljice (napravljena na temelju promatranja djeteta u aktivnostima i ispunjavanju listi karakterističnih oblika ponašanja darovite djece)
- procjenu roditelja
- procjenu psihologa, pedagoga, defektologa, (procjena potencijala djeteta putem testova i analiza kreativnih i drugih uradaka djeteta).

Odgajatelji će raditi s darovitom djecom u redovnim skupinama putem obogaćenih sadržaja i projekata, gdje će darovita djeca svojim interesima često biti poticatelji i inicijatori.

Edukaciju za rad s darovitom djecom završilo je 30 odgajateljica.

Načini praćenja, evaluiranja i dokumentiranja

Ostvarivanje programa vrednovat će se kroz godišnja izvješća o kvalitativnim i kvantitativnim pokazateljima napretka i razvoja darovite djece, njihovih znanja i vještina.

Koristiti će se tehnike i metode prikupljanja podataka o djeci prema Priručniku Cvetković–Lay; *Ja hoću i mogu više*, i materijalima koje su izradili savjetnici Igor Longo i Jasna Cvetković – Lay (2000).

Program će se vrednovati s obzirom na:

- informiranost roditelja vezano za provođenje programa
- rad s djecom – vremensko trajanje, izbor i raspored aktivnosti primjereno potrebama djece
- kontinuirano uključivanje djece tijekom cijele pedagoške godine
- adekvatnost odabira i uključivanja odgajatelja
- prisutnost interdisciplinarnosti u provođenju programa
- izbor aktivnosti koje potiču više misaone procese, kreativnost i divergentno mišljenje

- mape za svako dijete u koje se ulažu zapažanja o napredovanju djece, upitnici, testovi, dječji radovi, snimljeni materijali itd.

2.5. Program predškole

Program rada temelji se na *Programskom usmjerenu odgoja i obrazovanja predškolske djece RH, Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje*, sukladno *Zakonu o predškolskom odgoju i naobrazbi i Državnim pedagoškim standardima predškolskog odgoja i naobrazbe*.

Ciljevi programa

Cilj programa predškole je poticanje razvoja kompetencija djece stvaranjem stimulativnog socijalnog i prostorno-materijalnog okruženja te pružanja izravne i neizravne podrške cjelovitom razvoju djece: tjelesnom, jezičnom, spoznajnom, socijalnom i emocionalnom. Igrom, istraživanjem, učenjem i izražavanjem potiče se razvoj mišljenja na višim kognitivnim razinama poput kritičkog mišljenja, rješavanja problema, kreativnosti, inovativnosti i metakognicije, jača samopoštovanje i samopouzdanje, potiče razvoj emocionalnih kompetencija, planiranja i upravljanja osobnim razvojem, razvoj komunikacije (jezične kompetencije i početne pismenosti) kao alata te socijalnih kompetencija kao procesa socijalizacije, razvoja timskog rada i suradničkih odnosa.

Osobni potencijal i cjeloviti razvoj, stvaralačke i spoznajne mogućnosti i zrelosti u toj dobi treba poticati da bi dosegnule svoj optimalni razvoj i to ne samo utjecajima u obiteljskom okruženju, nego i preko djetetova interaktivnog odnosa s njegovim vršnjacima, odgojiteljima i drugim stručnjacima te neposrednom prirodnom i društvenom okolinom. Program predškole uključuje osobnu, emocionalnu i tjelesnu, obrazovnu i socijalnu dobrobit djeteta.

Namjena programa

Program predškole namijenjen je za djecu u godini pred polazak u školu. Provodit će se u sklopu redovitog 5-satnog i 10-satnog programa za djecu koja su polaznici vrtića. Za djecu koja nisu polaznici dječjeg vrtića, također će se provoditi u prostorima vrtića u popodnevnim satima, u razdoblju od 1. listopada do 31. svibnja, tri puta tjedno u vremenu od 13 sati, s najviše 20 djece u dobi od pete, šeste i sedme godine života u prostorima namijenjenima za provođenje programa predškole u Dječjim vrtićima Dubrovnik.

Radno vrijeme	Struka	Stručna sprema	Početak rada	Završetak rada	Broj radnih sati
13:00–15:00	Odganjitelj	VŠS	01.02.2023.	31.05.2023.	250

Način realizacije

U neposrednom radu s djecom bit će zastupljena dinamika raznovrsnosti i fleksibilnosti u realizaciji aktivnosti. Koristiti će se materijali, poticaji i postupci kojima ćemo integrirano utjecati na sva područja razvoja djeteta; tjelesni, socijalni, moralni i spoznajni.

S obzirom na cilj programa prioritet je omogućiti djeci stjecanje i uvježbavanje temeljnih socijalnih kompetencija. Primjenjivat će se suvremeni procesi učenja zasnovani na najnovijim znanstvenim spoznajama. Polazit će se od interesa, mogućnosti i potreba djece jer je svako dijete jedinstveno, neponovljivo, različito od druge djece. Permanentno će se pratiti, analizirati i pravovremeno reagirati u individualnom razvoju svakog djeteta.

Načini praćenja, evaluiranja i dokumentiranja

- upitnici za djecu, odgajateljice i roditelje
- sandučići povjerenja – pohvale i primjedbe
- razvojne liste
- promatranja i procjenjivanja interesa i aktivnosti djece
- individualni dosjei djece
- foto i video zapisi
- samoevaluacija i evaluacija rada (Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja).

2.6. Programi za roditelje

2.6.1. Rastimo zajedno

Program je razvijen u okviru UNICEF-ovog Programa za rani razvoj djece i poticajno roditeljstvo *Prve tri su najvažnije* s ciljem oblikovanja djelotvornog načina kako poduprijeti postojeće i omogućiti razvoj roditeljskih snaga i sposobnosti za nošenje sa izazovima suvremenog

roditeljstva. Program konceptualno-programske vode prof. dr. Ninoslava Pećnik i prof. Branka Starc, dok je logističko-organizacijska podrška osigurana iz ureda UNICEF-a.

U cijelosti se provodi u suradnji s Odsjekom za predškolski odgoj Agencije za odgoj i obrazovanje. Edukaciju za provođenje ovoga programa u Dječjim vrtićima Dubrovnik završile su: ravnateljica, pedagoginje i odgojiteljice.

Ciljevi programa

Glavni cilj programa radionica je stvoriti poticajno i osnažujuće okruženje u kojemu roditelji s voditeljicama radionica i s drugim roditeljima razmjenjuju ideje o načinima na koje žive svoje roditeljstvo i o načinima na koje se odnose prema svojem djetetu; bolje upoznaju sebe kao roditelja te doznavaju i za druge moguće načine odnošenja prema djetetu.

Upoznavanje roditelja s odgojiteljem, organizacijom i uvjetima života i rada, s vršnjacima i njihovim roditeljima, ciljevima odgoja i metodama rada. U pedagoškoj 2021/2022 godini u Dječjim vrtićima Dubrovnik, za provođenje programa *Rastimo zajedno*, educirat će se novi odgajatelji i stručni suradnici.

Namjena programa

Program je namijenjen roditeljima djece do četiri godine starosti koji žele i trebaju podršku, pomoć, savjet i suradnju u odgajanju svoje djece. Svrha ovog programa je omogućiti protok informacija, znanja, vještina i podrške koji roditeljima koriste u ispunjavanju njihovih roditeljskih odgovornosti te promiču rast i razvoj kako roditelja tako i djeteta.

Način realizacije

Prema uputama UNICEF-a.

Način vrednovanja

- upitnici i evaluacijske liste za roditelje prije početka i nakon održanog ciklusa radionica
- evaluacija voditelja radionica nakon svake provedene radionice.

3. BITNI ZADACI ODGOJNO-OBRZOZOVNOG RADA NA NIVOUI USTANOVE

1. Rad na unapređenju i oblikovanju poticajnog materijalnog i socijalnog prostora, te proširenje pojedinih vrtića i nabava materijala. Primjena suvremenih procesa učenja djece, poticanje suradnje, timskog rada i kvalitete interakcije na svim razinama.

- obogaćivanje centara kvantitetom materijala planiranim i izrađenim u suradnji s djecom
- stvaranje poticajnog, kreativnog i ugodnog ozračja, poboljšanje kvalitete prostornog konteksta i dorađivanje tijekom pedagoške godine nakon detaljnijeg uvida u posebne potrebe djece
- unapređenje postojećih i uvođenje novih metoda rada s djecom
- stvaranje suradničkog ozračja u odgojno-obrazovnoj ustanovi i uspostavljanje partnerskih odnosa između svih sudionika odgojno obrazovnog procesa: dijete-dijete; odrasli-dijete i odrasli-odrasli
- nastavak projektne metode rada s djecom (pokretanje projekata po interesu djece u jasličkim i vrtičkim skupinama, praćenje i dokumentiranje projekata, prezentacija projekta djeci, roditeljima i široj zajednici)
- trajno ulaganje u edukaciju te podizanje kreativnosti i kompetentnosti odgajateljica i stručnih suradnika.

Očekivani rezultat

- prostorno i materijalno okruženje koje zadovoljava potrebe i interes djece, potiče na različite aktivnosti, igru, učenje i suradnju.
- unaprijeđen rad odgajatelja s djecom
- suradnički dijalog među svim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa
- provođenje projekata po odgojnim skupinama te njihovo dokumentiranje.

2. Vanjski prostor u funkciji integriranog učenja, poticanje razvoja motoričkih sposobnosti i navika zdravog načina života

Svakodnevno promišljati i osigurati različite materijale i igre na vanjskom prostoru sa ciljem što raznovrsnijeg izražavanja, istraživanja i konstruiranja svakodnevno dogovarati, planirati i provoditi različite sportske aktivnosti na vanjskom prostoru i dvorani šetnje i izleti u bližoj okolini vrtića.

Očekivani rezultat

- Planiranje sportskih aktivnosti i materijala koji se koriste na vanjskom prostoru u cilju integriranog učenja vidljivo u dokumentaciji skupina i svakodnevnom radu
- aktivnosti provedene na vanjskom prostoru i dvorani dokumentirane i prezentirane u unutarnjem prostoru (sobe dnevnog boravka, međuprostori) i na roditeljskim sastancima.

3. Praćenje, dokumentiranje i individualno planiranje kao bitan segment rada odgajatelja

Razvoj različitih tehnika praćenja i dokumentiranja aktivnosti djece i odgojnog procesa u cilju razumijevanja djeteta:

- timska planiranja/refleksije po vrtićima u svrhu dogovaranja dalnjih smjernica rada i pokretanja projekata
- zapisi dostupni djeci, npr. fotografije djece u aktivnostima, u centrima, video zapisi, tekstualni zapisi djece i odgojitelja i sl. s ciljem prisjećanja djece na protekle aktivnosti, poticanja suradnje i samoučenja te razvoj projekata temeljenih na interesu djece
- prezentacija rada skupina i procesa učenja djece kroz dokumentaciju (fotografije, izjave, dječji radovi) u zajedničkim prostorima.

Očekivani rezultat

Provedena timska planiranja/refleksije po vrtićima, uvedeni etnografski zapisi dječjih aktivnosti (fotografije, izjave djece, anegdotske bilješke i sl.) vidljivi u sobi dnevnog boravka i zajedničkim prostorima vrtića, tromjesečni, tjedni i dnevni plan, planiran suradnički (međugrupna suradnja) na osnovu dnevnih zapažanja i praćenja djeteta, te prepoznavanja interesa kako grupe tako i pojedinog djeteta.

Obogaćen rad sa predškolcima

Formiranje skupine predškolaca, pojačan rad s predškolcima u svim redovnim skupinama, planiranje materijala i aktivnosti koje omogućavaju nesmetanu komunikaciju s vršnjacima i odraslima (prakticirati i poticati rasprave, razgovore, diskusije, razmjene znanja), te međudjelovanje sa sadržajima učenja i potiču razvoj kompetencija potrebnih za uspješan prelazak u osnovnu školu (predmatematičkih i predčitalačkih vještina, motoričkih sposobnosti, komunikacijskih vještina, samostalnost i sl.), dokumentiranje procesa učenja djece, suradnja odgajatelja različitih skupina u planiranju aktivnosti i pokretanje projekta po interesu djece.

Očekivani rezultat

- Savladani razvojni zadaci bitni za polazak u školu
- provedena samoevaluacija odgajateljica, pedagoga, psihologa te evaluacija predškolaca
- djeca su pripremljena za polazak u školu, usvojila su potrebne kompetencije
- djeca su kroz program vježbanja s odgajateljicama poboljšala motoričke sposobnosti, razvila sportski duh i usvojila važnost vježbanja.

3.1.Zadaće na nivou ustanove u kontinuitetu

- razvijanje ekološke svijesti kod djece
- obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, svečanostima, posjetima i izletima
- očuvanje kulturne baštine

- poticanje, uvažavanje i prihvaćanje razlicitosti kroz svakodnevni život s djecom s teškoćama u razvoju u vrtiću
- program praćenja kvalitete rada vrtića - nastavak rada tima za kvalitetu.

3.1.1. Razvijanje ekološke svijesti kod djece

- razvrstavanje i recikliranje otpada s ciljem očuvanja okoliša,
- provedba eko projekata.

Očekivani rezultat

- provedeni i dobro dokumentirani eko projekti u pojedinim skupinama
- sve skupine provode eko aktivnosti i dokumentiraju ih
- obilježavanje eko datuma
- sudjelovanje u eko akcijama lokalne zajednici.

3.1.2. Obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, svečanostima, posjetima i izletima

Mjesec	Obilježavanje
rujan	Hrvatski olimpijski dan
listopad	Dani kruha
	Dječji tjedan
	Mjesec hrvatske knjige
studeni	Otvorena vrata Dječjih vrtića Dubrovnik
prosinac	Sveti Nikola
	Božić
siječanj/veljača	Maškare
	Sveti Vlaho
travanj	Dan planeta Zemlje
	Uskrs
svibanj	Majčin dan
	Olimpijada

3.1.3. Očuvanje kulturne baštine

- upoznavanje glavnih karakteristika, običaja i povijesti kraja
- sudjelovanje u običajima
- upoznavanje običaja i pjesama Grada Dubrovnika te tradicijskih plesova.

Očekivani rezultat

- prezentiran rad široj društvenoj zajednici (medijska popraćenost, prezentacije projekata i stvaralaštva djece)
- sudjelovanje u javnim i kulturnim aktivnostima u organizaciji Grada Dubrovnik.

3.1.4. Program praćenja kvalitete rada vrtića - nastavak rada tima za kvalitetu

- praćenje provedbe bitnih zadaća i razvojnog plana ustanove
- nastavak rada vrtićkog tima za kvalitetu
- samoevaluacija i vanjska evaluacija rada.

Očekivani rezultat

- provedena samoevaluacija i vanjska evaluacija rada
- kontinuirano praćenje razvojnog plana ustanove.